

Aan het college en de leden van de gemeenteraad

2019.08983 06/03/2019

Uw kenmerk

Uw brief

Onderwerp

Ons kenmerk

Beh. door

Afdeling

U19-002964

M. Dunk

Maatschappelijke Ontwikkeling Maatschappij

Datum

Doorkiesnr

Bijlage(n)

04 MAART 2019

0164 - 277774

Beste leden van het college en de gemeenteraad,

Vanuit onze rol als centrumgemeente zijn wij als gemeente Bergen op Zoom verantwoordelijk voor Maatschappelijke Opvang, Verslavingszorg, Openbare Geestelijke Gezondheidszorg en Beschermd Wonen.

In het najaar van 2014 is het Regionaal Kompas 2015-2020 vastgesteld door de gemeenteraden van de gemeenten Bergen op Zoom, Halderberge, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen en Woensdrecht. In dit Regionaal Kompas 2015-2020 zijn de knelpunten, uitgangspunten en doelstellingen voor kwetsbare mensen vastgelegd.

De (zorg)wereld om ons heen is volop in beweging. Nieuwe ontwikkelingen volgen elkaar snel op. Deze kunnen grote gevolgen hebben voor de uitvoering van het Regionaal Kompas. Daarom is afgesproken dat er elk jaar een jaarplan opgesteld wordt, waarin elk jaar het volgende terugkomt:

Een terugblik op het vorige jaar

Een vooruitblik op het voorliggende jaar

Ontwikkelingen in cijfers

Hierbij bieden we u het jaarplan Regionaal Kompas 2019 ter kennisname aan. Het jaarplan is tot stand gekomen in samenwerking met alle betrokken zorgaanbieders, woningcorporaties en de gemeenten.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

secretaris

Dhr. Th.J.M. Wingens MPA

burgemeester,

Dhr. P.A.M. (Patrick) van der Velden
Loco-burgemeester

Jaarplan Regionaal Kompas 2019

1. Inleiding

Eind 2014 is het Regionaal Kompas 2015-2020 door de gemeenteraden vastgesteld. In deze nota zijn de knelpunten, uitgangspunten en doelstellingen geformuleerd voor Maatschappelijke Opvang¹, Verslavingszorg, Openbare Geestelijke Gezondheidszorg en Beschermd Wonen. Het document is tot stand gekomen in samenspraak met de betrokken gemeenten en partners (zorg, woningcorporaties en politie). In dit Regionaal kompas is afgesproken dat er elk jaar een jaarplan opgeleverd wordt waarin wordt teruggekeken naar het voorgaande jaar en waarin de doelstellingen worden aangepast als de actualiteit daar om vraagt. Dit jaarplan wordt vastgesteld door het college van centrumgemeente Bergen op Zoom en zal ter kennisname aan de gemeenteraden en betrokken partners worden gestuurd.

2. Resultaten en ingezette acties 2018

2.1. Housing First

Bij Housing First krijgen cliënten met meervoudige problematiek die langdurig dakloos zijn geweest een woning aangeboden met de intentie dat ze daar kunnen blijven wonen (het is dus geen doorstroomfaciliteit). De enige drie voorwaarden zijn dat ze begeleiding accepteren, de huur betalen en geen overlast veroorzaken. In deze regio zijn we gestart met 10 trajecten. De insteek is dat de begeleiding na twee jaar over kan gaan op reguliere Wmo-begeleiding. In de eerste helft van 2018 zijn de toegezegde woningen beschikbaar gekomen. Er is één persoon uitgevallen uit Housing First¹. Bij een andere persoon is in goed overleg geconstateerd dat een plaats in beschermd wonen beter paste. Dit betekent dat tot nu toe 80% aangehaakt blijft en dat er tot nu toe sprake is van 10% daadwerkelijke uitval. Dit komt overeen met de resultaten van Housing First projecten elders. De mensen die gehuisvest zijn in Housing First hoeven geen gebruik meer te maken van de Maatschappelijke Opvang. Het gebruik van middelen en medicijnen neemt af omdat ze meer rust ervaren. De kwaliteit van leven is fors toegenomen. Bovendien neemt de veroorzaakte overlast (minder rondhangen, bedelen, etc.) in de meeste gevallen af. Eind november is er een sessie met de woningcorporaties geweest om afspraken te maken over hoe we Housing First structureel kunnen inzetten op een manier die voor alle betrokken partijen goed werkt. Hieruit is gebleken dat de woningcorporaties behoefte hebben aan een aantal aanvullende afspraken. Definitieve besluitvorming vindt plaats in het eerste kwartaal van 2019 (de huidige subsidie loopt tot en met april 2019).

2.2. Sober Wonen

Ook voor het jaar 2018 was er weer subsidie beschikbaar voor Sober Wonen. Bij Sober Wonen zijn er 10 plekken in 3 woningen in Roosendaal en Bergen op Zoom. Cliënten met relatief lichte problematiek worden hier tijdelijk (tot 9 maanden) gehuisvest en erop voorbereid om weer zelfstandig te gaan wonen, indien nodig met begeleiding. In het jaar 2018 zijn er 10 mensen ingestroomd in Sober Wonen. Er zijn zes mensen gehuisvest, één persoon is doorgestroomd naar een zorgaanbieder, één persoon is vertrokken naar buiten de regio en één persoon is uitgevallen. In totaal zijn er sinds de start van Sober Wonen 21 mensen gehuisvest en er zijn zes trajecten voortijdig beëindigd, dit betekent dus ongeveer 20% uitval.

Sober Wonen zorgt er voor dat mensen sneller door kunnen stromen uit de Maatschappelijke Opvang of daar zelfs helemaal niet terecht komen. Elke persoon die in Sober Wonen zit, of die van daar uit al weer doorgestroomd is naar een reguliere woning, betekent direct een persoon minder die gebruik maakt van de Maatschappelijke Opvang. Sober Wonen blijkt daarom een goede aanvulling op de beschikbare huisvestingsopties en het is de intentie van de

¹ In de regio Bergen op Zoom bestaat de maatschappelijke opvang uit de nachtopvang (18-24 plekken) aan de Zuid-Oostsingel in Bergen op Zoom en de crisisopvang in Roosendaal.

¹⁾ Peildatum 1-11-2018

gemeenten om deze woonvorm structureel voort te zetten. Vlotte uitstroom uit Sober Wonen blijft een aandachtspunt. Eind november is er een sessie met de woningcorporaties geweest om afspraken te maken over hoe we Sober Wonen structureel kunnen inzetten op een manier die voor alle betrokken partijen goed werkt. Hieruit is gebleken dat de woningcorporaties behoefte hebben aan een aantal aanvullende afspraken. Besluitvorming over de voorzetting moet nog plaatsvinden.

2.3. Spreekuur Stadlander bij Maatschappelijke Opvang

Stadlander houdt sinds 2016 spreekuur bij de Maatschappelijke Opvang (locatie: Zuid-Oostsingel in Bergen op Zoom). Dak- en thuislozen worden daar geholpen met het zoeken naar een woning. Dit is positief omdat dit erg helpt bij de uitstroom uit de opvang. In 2017 zijn er 26 mensen vanuit de Maatschappelijke Opvang gehuisvest via het spreekuur. Voor de eerste drie kwartalen van 2018 zijn er 14 mensen gehuisvest vanuit de Maatschappelijke Opvang. Bij het bespreken van het jaarplan 2018 in december vorig jaar gaf Allee Wonen (inmiddels Alwel Wonen) aan dat zij een soortgelijke werkwijze toe willen passen. Aanvankelijk is dit niet gelukt, maar door de verhuizing van de crisisopvang van de Brugstraat naar het Hofbauerstraat/ Kees van Dongenplein in Roosendaal is dit ook van de grond gekomen. Er kan nu gebruik gemaakt worden van een spreekuur van Alwel dat dicht in de buurt van den nieuwe locatie van de crisisopvang zit. In het volgende jaarplan zijn hier ook cijfers van beschikbaar.

2.4. Regionale voorrangsregeling West-Brabant

De samenwerkende woningcorporaties in onze regio hebben samen een voorrangsregeling afgesproken om te voorkomen dat mensen die uitstromen uit intramurale voorzieningen dakloos worden omdat zij nog geen passende woonruimte hebben. Ook in 2018 is hiermee in veel gevallen dakloosheid voorkomen. De voorrangsregeling is in de eerste tien maanden van 2018 47 keer aangevraagd. Dit heeft tot 38 geslaagde huisvestingen geleid. Stadlander heeft de regie op de voorrangsregeling overgenomen van Alwel Wonen.

Vanuit de gemeente zien we nog wel dat niet alle Beschermd Wonen-aanbieders aangesloten zijn. Vanuit de gemeente is de wens dat alle Beschermd Wonen-aanbieders aangesloten zijn op de voorrangsregeling.

2.5. Functioneren OGGZ-team (in het Zorg- en Veiligheidshuis)

In 2016 is het OGGZ-team vanuit het Zorg- en Veiligheidshuis (ZVH) gaan werken. Dit is in 2017 en 2018 voortgezet. Binnen het ZVH waren er ook in 2018 weer werkplekken beschikbaar voor het OGGZ-team. Ook in 2018 is de samenwerking goed verlopen en zijn er veel cases opgepakt en toegeleid. In de eerste drie kwartalen van 2018 zijn er 648 cases opgepakt. Als dat geëxtrapoleerd wordt over heel 2018, komen we op ruim 850 cases. In 2017 zijn totaal 795 cases opgepakt. Als dit vergeleken wordt met het langjarig gemiddelde over de periode 2009-2016, betekent dit een ruime verdrievoudiging van het aantal cases. Daarnaast is de zwaarte van de cases toegenomen. In 2018 is deze trend doorgezet. Daarbij wordt het ook duidelijk dat het OGGZ-team tegen de grenzen van haar mogelijkheden aanloopt.

2.6. Winterregeling 2017-2018

Ook in de winter van 2017/2018 is de winterregeling ingezet. Dit houdt in dat het uitgangspunt is dat niemand op straat hoeft te slapen als het vriest. Ook voor het winterseizoen 2017-2018 is een extra locatie gehuurd tegenover de Maatschappelijke Opvang. Dit was nodig omdat tijdens de winter regelmatig meer dan 30 mensen zich meldden bij de Opvang. Een dergelijk aantal kan niet in de Opvang zelf slapen. In de extra locatie heeft tijdens de winterregeling steeds een groepje mensen geslapen waarbij er altijd een wakkere nachtdienst aanwezig was (ivm de brandveiligheidseisen). Het aantal mensen dat gebruik gemaakt heeft van de winterregeling is ongeveer gelijk aan het aantal van vorig jaar. In totaal zijn er 50 mensen die één of meerdere keren gebruik hebben gemaakt van de winterregeling. De samenstelling wisselde dagelijks. Per nacht hebben zich niet meer dan 35 mensen gemeld. Tijdens de winterregeling is er goed samengewerkt tussen de betrokken partijen.

2.7. Project Zwerfjongeren 'je eigen draai' (Stichting Twist)

Voor het jaar 2018 heeft Stichting Twist een subsidie gekregen van €120.000,- uit het lokale Sociaal Innovatie-fonds van Bergen op Zoom. Met behulp van deze subsidie is een nieuwe werkwijze opgezet om zwerfjongeren te

begeleiden en duurzaam te huisvesten. In deze nieuwe werkwijze worden bureaucratische belemmeringen zoveel mogelijk weggenomen, zodat het beter lukt om zwerfjongeren te huisvesten. Als een woning gevonden wordt, pakken de medewerkers de rol op die in een normale situatie door ouders opgepakt worden als kinderen het huis uit gaan. Hierdoor ontstaat een vertrouwensband die een belangrijke succesfactor vormt. Tot nu toe zijn er zes woningen gevuld (vijf individuele jongeren en één gezin). De woningen zijn geleverd door woningcorporatie Stadlander. Door het gezin te huisvesten is voorkomen dat er een kindje uit huis geplaatst moest worden. Verder heeft één jongere en huis toegewezen gekregen, maar die wacht nog op de oplevering. Twee jongeren wachten nog op een toewijzing van een woning en één plek is nog vrij. In totaal zijn/ worden er in de regio (maar voornamelijk in Bergen op Zoom) 22 jongeren begeleid door stichting Twist op basis van een Wmo-indicatie. In de eerste drie kwartalen van 2018 waren er in totaal 50 aanmeldingen van zwerfjongeren bij Stichting Twist. Alleen wanneer het nodig is, wordt een Wmo-indicatie aangevraagd. Soms kan door laagdrempelige inzet ervoor gezorgd worden dat jongeren toch weer thuis terecht kunnen.

Diverse jongeren die door stichting Twist gehuisvest zijn, hadden eerst een Beschermd Wonen-indicatie. Het lukte deze jongeren echter niet om daar aangehaakt te blijven, voor een aantal andere jongeren is voorkomen dat er een Beschermd Wonen aanvraag nodig was. In 2018 heeft Stichting Twist bewezen een belangrijke meerwaarde te vormen in de aanpak van zwerfjongeren. Stichting Twist heeft een nieuwe subsidieaanvraag ingediend om het werk ook in 2019 voort te kunnen zetten. Het is daarbij de bedoeling dat jongeren uit alle regiogemeenten, geholpen kunnen worden door Stichting Twist.

2.8. Beschermd Wonen met gebruik (de Kade)

Per 20 december 2017 is GGZ WNB gestart met Beschermd Woonvorm de Kade. Het betreft een project van in eerste instantie een jaar. Tijdens het project zijn er zes plaatsen beschikbaar. De groep waar de Kade zich op richt zijn langdurig daklozen met psychiatrische problemen (vaak in combinatie met verslaving). Het gaat dan om mensen waar Housing First een te grote stap voor is. Het is gelukt om de zes mensen te plaatsen. Deze mensen hebben elk op hun eigen manier en tempo stappen gezet in hun herstel. Overigens kan tijdelijke terugval ook onderdeel uitmaken van dit herstel. Een aantal van deze mensen is het zelfs gelukt om weer aan het werk te gaan. Sommige van de bewoners zorgden voor veel overlast. Dit is sterk afgenomen. In de buurt van de woonvorm is er tot nu toe nauwelijks sprake van overlast geweest. Op dit moment wordt met GGZ WNB gesproken over hoe dit project voortgezet kan worden. Een cliënt was doorgestroomd naar een lichtere Beschermd Woonvorm, dit is echter nog niet definitief gelukt. Deze persoon is weer terug gekomen op de Kade en inmiddels wordt de afschaling opnieuw voorbereid. Bij voortzetting van het project blijft afschaling wel een belangrijk aandachtspunt. Het hebben van een voorziening waar mensen met complexe multi-problematiek terecht kunnen, is een belangrijk doel uit het Regionaal Kompas.

2.9. OGGZ-Bed

De pilot van het 'OGGZ-bed' liep door in 2018. Het betreft een time-out bed voor een specifiek gedeelte van de OGGZ-doelgroep. Het betreft de groep dak- en thuislozen die bij het OGGZ-team in beeld is, maar die nergens naar toe kan (bijvoorbeeld door schorsing in de Maatschappelijke Opvang). Voorwaarde is dat deze persoon bekend is bij het OGGZ-team. In totaal is daar 160 etmalen gebruik van gemaakt. In de meeste gevallen duurde het verblijf ongeveer een week. Het OGGZ-bed was eerst gekoppeld aan de dubbel-diagnoseafdeling op het terrein van GGZ WNB. In het voorjaar van 2018 is het bed 'verplaatst' naar Beschermd Woonvorm de Kade. Op het moment dat dit jaarplan geschreven wordt, wordt de laatste hand gelegd aan de evaluatie van het OGGZ-bed. Wat in ieder geval nu al duidelijk is, is dat het OGGZ-bed zich heeft bewezen als een waardevol onderdeel van de aanpak voor personen met verward gedrag.

2.10. Samenwerking met de zorgverzekeraars (CZ en VGZ)

De samenwerking met de zorgverzekeraars komt steeds verder van de grond. In de praktijk weten de gemeente en de zorgverzekeraars elkaar steeds beter te vinden. Dit blijkt onder andere uit de afspraken die er gemaakt zijn over de Spoedeisende Psychiatrische onderzoeksruimte (SPOR) (zie hieronder).

Een vertegenwoordiging van de gemeenten en de zorgverzekeraars treffen elkaar regelmatig bij het GGZ platform en het netwerk 'GGZ in de wijken'.

2.11. Spoedeisende Psychiatrische Onderzoeksruijnte (SPOR)

Als onderdeel van de aanpak verward gedrag is er een pilot gestart per 1 april 2017 voor een Spoedeisende Psychiatrische onderzoeksruijnte (SPOR). Deze staat op het terrein van GGZ WNB in Halsteren en is gekoppeld aan de High Intensive Care afdeling daar. In het eerste jaar van de SPOR zijn er 126 mensen naar de SPOR gebracht. Specifiek voor het eerste half jaar van 2018 zijn dit 74 mensen. Zonder SPOR zouden deze mensen allemaal naar een politiecel gebracht zijn. Voor de volledigheid moet vermeld worden dat diverse personen meerdere keren naar de SPOR gebracht zijn. Het functioneren van de SPOR is nauwgezet gevolgd door een stuurgroep die elk kwartaal bij elkaar kwam. De betrokkenen zijn tevreden over het functioneren van de SPOR. Daarnaast liggen er goede afspraken voor het vervoer van mensen met verward gedrag. Politie, ambulancevoorziening en GGZ zijn tevreden over deze afspraken. De SPOR is er voor alle gemeenten uit onze centrumregio + Tholen + een stukje van gemeente Moerdijk.

Financiering

Het opstarten van de SPOR in 2017 is (het eerste jaar) gefinancierd door de centrumgemeente. De SPOR is een verantwoordelijkheid van alle deelnemende gemeenten en niet alleen van de centrumgemeente. De afspraak is gemaakt dat de subsidiering vanuit de centrumgemeente voor maximaal één jaar zou zijn en dat daarna de financiering anders georganiseerd moet worden. De subsidie liep door tot 1 april 2018. Vanaf dat moment zijn er afspraken gemaakt met de zorgverzekeraars over de financiering van de SPOR. Bovendien is er voor het gemeentelijke onderdeel een ZonMW-subsidie aangevraagd en ontvangen. Dit betekent dat er voor het jaar 2018 niet of nauwelijks kosten zijn voor de individuele gemeenten.

2.12. Sluitende aanpak Verward Gedrag

In het jaar 2018 zijn alle gemeenten aan de slag gegaan om een lokaal plan van aanpak te maken voor verward gedrag. Deze plannen zijn (zo goed als) gereed en door een aantal colleges reeds vastgesteld. Bij de andere gemeenten volgt dit op korte termijn. Voor onze Regionaal Kompas-regio geldt dat er een grote overlap ligt tussen het plan van aanpak van verward gedrag en zaken die in het kader van het Regionaal Kompas geregeld zijn. Vooral het OGGZ-team (in nauwe samenwerking met het Zorg- en Veiligheidshuis) vormt een belangrijke schakel in de aanpak van verward gedrag.

2.13. Beschermd wonen

Naast de reguliere activiteiten voor beschermd wonen heeft in 2018 de inkoop plaatsgevonden. Door middel van een open house inkoopproces zijn aanbieders uitgenodigd om een nieuwe overeenkomst aan te gaan met de centrumgemeente. Omdat de looptijd van de overeenkomst mogelijk over de ingangsdatum van de decentralisatie heen gaat is er de nodige flexibiliteit voor de toekomst in opgenomen. Zoals het er nu naar uit ziet is er geen sprake van overgangsccliënten en zijn er per 1 januari 2019 voldoende voorzieningen beschikbaar.

In 2018 heeft daarnaast de nadruk gelegen op het lobbytraject om het tekort terug te dringen. Dit wordt in een aparte paragraaf toegelicht.

Omdat het aantal cliënten in beschermd wonen vanaf 2017 bleef toenemen is in 2018 een aantal beheersmaatregelen ingezet parallel aan het lobbytraject. Vanaf mei is gestart met een strengere toets, waarbij nieuwe aanvragen altijd eerst teruggeleid worden naar de eigen woongemeente om te onderzoeken of er voorliggend aan beschermd wonen een andere vorm van ondersteuning mogelijk is. Ook vraagt de centrumgemeente meer informatie op bij her-indicaties om te toetsen welke vervolgzorg nodig is. Aanvullend op de strengere toets aan de poort is samen met de zorgaanbieders geïnventariseerd hoeveel van de huidige cliënten binnen 12 maanden uit zouden kunnen stromen uit beschermd wonen, mits er geen belemmeringen zijn rondom de beschikbaarheid van een geschikte woning en voldoende inkomen. Hier kwam een getal van 65 uit naar voren. Vervolgens zijn er gesprekken met de woningcorporaties opgestart om meer woningen beschikbaar te gaan krijgen. Ook worden er afspraken gemaakt met de ISD en het Werkplein om de knelpunten rondom inkomen aan te pakken. Deze inzet wordt in 2019 gecontinueerd en zal dan moeten leiden tot concrete uitstroom.

Tegelijkertijd is er samen met de zorgaanbieders nagedacht over welke vormen van ondersteuning gemist worden in het gemeentelijk aanbod wanneer cliënten de overstap maken naar zelfstandig wonen en worden er pilots voorbereid om hier in 2019 ervaring mee op te gaan doen.

Tot slot is er op het niveau van de Brabantse centrumgemeenten overleg waarin een aanzet is gemaakt met het inventariseren van buitenregionale instroom. Het is de intentie om dit te vertalen naar samenwerkingsafspraken waarbij afgewogen wordt of en hoe er tussen regio's verrekening plaatsvindt.

- In 2019 wordt verder gewerkt aan het beperken van de instroom en bevorderen van de uitstroom door:
Afspraken met woningcorporaties over de beschikbaarheid van geschikte woningen te maken;
- Afspraken met de ISD te maken over het oplossen van belemmeringen met betrekking tot het inkomen,
- Het uitvoeren van pilots met andere vormen van ondersteuning waarmee eerder afschalen mogelijk wordt;
- Het uitwerken van afspraken over buitenregionale instroom met Brabantse centrumgemeenten.

2.14. Tekort Beschermd Wonen

Zoals in het vorige jaarplan al aangegeven, bestaat er een fors tekort op het budget voor Beschermd Wonen. Dit komt doordat er in de praktijk voor ruim 300 mensen gezorgd wordt, terwijl het budget vanuit het Rijk gebaseerd is op ruim 200 mensen. Dit zorgt voor een tekort wat op dit moment schommelt rond een bedrag van €5,5 miljoen.

In het afgelopen jaar is een intensief beïnvloedingstraject doorlopen. Dit heeft er toe geleid dat er zowel de VNG als het ministerie van VWS (zowel de ambtenaren als de staatssecretaris van het ministerie van VWS) er van overtuigd zijn dat de regio Bergen op Zoom een uniek probleem heeft dat opgelost moet worden. Het probleem was alleen dat er een groot deel van het jaar 2018 een verschil van mening bestond over wie het probleem moet oplossen. Inmiddels is het gelukt om met de betrokken ministeries tot een oplossing te komen. Dit betekent dat we 80% van het tekort gecompenseerd krijgen over de jaren 2018, 2019 en 2020.

2.15. Daling aantal woningontruimingen

Het terugdringen van het aantal woningontruimingen is een belangrijke doelstelling uit het Regionaal Kompas. Uit de cijfers van de woningcorporaties over de eerste drie kwartalen in 2018 blijkt dat het aantal huisuitzettingen is gedaald. Als de cijfers van 2018 geëxtrapoleerd worden naar een heel jaar, dan is er sprake van een afname met ongeveer 12% ten opzichte van het jaar 2017. Lokaal worden er verschillende maatregelen genomen om huisuitzettingen te voorkomen en dit werpt zijn vruchten af.

2.16. Afspraken met Sociale Dienst

Er zijn afspraken gemaakt tussen de sociale diensten over hoe om te gaan met verhuizingen. Een verhuizing vanuit het werkgebied van de ISD naar het werkgebied van het Werkplein wordt nu als een interne verhuizing behandeld. Hierdoor wordt het inkomen niet onnodig voor langere tijd onderbroken. Dit werd als een grote drempel ervaren.

Er zijn daarnaast vaste aanspreekpunten voor (casemanagers van) dak- en thuislozen, er liggen concrete afspraken over Housing First en er zijn afspraken gemaakt over een proces van opschaling als de uitvoerende medewerkers er onderling niet aan uit komen in een casus.

Ook zijn er afspraken gemaakt met de ISD en burgerzaken over het verstrekken van briefadressen aan de Zuid-Oostsingel. Voorheen verliep deze aanvraag via de ISD als er ook sprake was van een bijstandsaanvraag. Voortaan verloopt de aanvraag altijd via burgerzaken, waardoor de aanvraag sneller kan worden afgehandeld en het verdere hulptraject sneller kan worden ingezet. Een van de voorwaarden voor een briefadres is dan ook dat je aan een hulpverlener bent gekoppeld die de noodzaak voor het briefadres ook onderschrijft.

Daarnaast worden er in diverse lokale gemeenten al afspraken gemaakt zodat wanneer dit nodig is, ook lokaal een briefadres kan worden afgegeven.

In 2018 is een start gemaakt met een ontwikkelagenda waarin de resterende knelpunten die worden ervaren vanuit het Regionaal Kompas worden opgepakt. Dit wordt in 2019 verder uitgewerkt.

3. Belangrijke ontwikkelingen

3.1. Afschaffing van de centrumgemeenteconstructie

Er is nog steeds veel onduidelijkheid over het afschaffen van de centrumgemeenteconstructie. Vanuit het ministerie van VWS is aangegeven dat ze het afschaffen van de centrumgemeenteconstructie willen laten samenvallen met de overgang van een (grote) groep mensen die nu in Beschermd Wonen zit, maar die naar de Wet Langdurige Zorg moet. Voor dit laatste traject is een wetwijziging nodig. Daarom wordt ingezet op 1 januari 2021. VWS wil hier aan vasthouden, maar meerdere (grote) gemeenten die voordeel hebben bij de huidige financiële verdeling voeren een lobby om de datum naar achteren te verschuiven. Het is nog onduidelijk wat hier de definitieve uitkomst van zal zijn.

Ondanks deze onduidelijkheid gaan wij in onze regio wel aan de slag om zaken voor te bereiden. Het is onmogelijk om de complete benodigde veranderingen door te voeren zonder dat daarbij ook het bijbehorende financiële verdeelmodel wordt doorgevoerd. Dit wil echter niet zeggen dat er niets voorbereid zou kunnen worden. De inhoudelijke ontwikkelingen 'commissie Dannenberg' worden immers breed gedragen.

3.2. Inzet regionaal projectleider op drie deelprojecten decentralisatie

In het Pva 2020 hebben de gemeente met elkaar de intentie om ook na het einde van de centrumgemeenteconstructie te blijven samenwerken vastgelegd. Hoewel de nadruk op het versterken van de lokale (preventieve) ondersteuningsstructuur komt te liggen en de toegang zoveel mogelijk lokaal en integraal zal worden ingericht, zal de noodzaak voor regionale voorzieningen (en dus voor regionale samenwerking) blijven bestaan.

In 2018 is de voorbereiding voor de aankomende decentralisatie voortgezet en is het Pva 2020 doorvertaald naar een implementatieplan waarin de opgaven, voor zover mogelijk, concreet zijn gemaakt. In de regio is afgesproken om vooruitlopend op nadere informatie van het Rijk alvast te starten met de eerste drie deelprojecten en is daartoe een projectleider aangesproken. Deze start eind 2018 met de deelprojecten: preventie en lokale voorzieningen, lokale toegang en monitoring. Onderdeel van de opdracht van de projectleider is ook om de vervolgopgaven en wat deze van ons vragen meer concreet in beeld te brengen.

Het implementatieplan is als bijlage toegevoegd aan dit jaarplan 2019.

3.3. Ontwikkelingen in de wijken

In de afgelopen jaren, maar met name in 2018 hebben de woningcorporaties regelmatig hun zorgen geuit over diverse ontwikkelingen in de wijken. Zij zien dat door het beleid dat steeds meer kwetsbare mensen in de wijken moeten gaan wonen een concentratie ontstaat van kwetsbare mensen in wijken en kernen. Omdat het vaak gaat over individuen die kleine en goedkope huisvesting nodig hebben, ontstaat er bovendien concentratie van kwetsbare mensen in specifieke complexen waar deze kleinere wooneenheden beschikbaar zijn. Deze ontwikkeling wordt versterkt doordat tegelijkertijd sprake is van een afname van 'traditionele huurders' en doordat er financieel passend moet worden toegewezen door de woningcorporaties. Hierdoor wordt het aandeel van de kwetsbaren in de wijk of het complex nog groter. De woningcorporaties geven aan dat zij wel zien dat per individu gekeken wordt welke begeleiding mensen nodig hebben, maar dat het ontbreekt aan een totaal overzicht van wat er nodig is om de leefbaarheid in de wijken en of complexen te kunnen garanderen. Tegelijkertijd moeten zij wel het woongenot van hun huurders garanderen.

In hoofdstuk 4 staan de doelstellingen en acties benoemd om met deze zorgen aan de slag te gaan.

3.4. Invoering van de Wet Verplichte GGZ

De Wet Verplichte GGZ is in 2018 aangenomen door de Tweede Kamer en de Eerste Kamer. Besloten is dat de wet per 1 januari 2020 in zal gaan. Op dat moment komt de huidige Wet Verplichte Opname Psychiatrische Ziekenhuizen te vervallen. De belangrijkste wijzigingen zitten erin dat er een verschuiving wordt beoogd van gedwongen opname naar gedwongen behandeling. Die behandeling zal ook veel meer ambulant plaats gaan vinden. Op dit moment wordt de wet geïmplementeerd. Vanuit de VNG worden er diverse handreikingen ontwikkeld om de lokale implementatie, die in het jaar 2019 plaats moet vinden, goed te ondersteunen. Via onderstaande link is hierover meer informatie terug te vinden.

<https://vng.nl/onderwerpenindex/maatschappelijke-ondersteuning/invoering-van-de-wvqgz>

3.5. Integratie van crisiszorg (0-100).

Afgelopen jaar is in opdracht van de wethouders Jeugd van de negen gemeenten in West-Brabant Oost (WBO) een verkenning gestart naar de organisatie van de huidige crisiszorg. Het doel van deze verkenning was om te komen tot een eenduidige visie op de crisiszorg in WBO. De negen gemeenten in West-Brabant West (WBW) onderschrijven de in het Visiedocument neergelegde visie op crisiszorg en hebben besloten om aan te sluiten bij de regio WBO voor een gezamenlijke implementatie. Dit betekent dat het operationaliseren van de visie crisiszorg, het inrichten van het crisismeldpunt en de organisatie voor de crisisinterventies op schaal van West-Brabant (18 gemeenten) wordt gerealiseerd.

De visie richt zich op een eenduidige toegang tot de crisiszorg die voor de burgers en professionals 24 uur per dag en 7 dagen per week laagdrempelig is te bereiken. Er komt één meldpunt met één telefoonnummer, waar de crisissituatie wordt gemeld en in behandeling wordt genomen. Er wordt systeemgericht en intersectoraal gewerkt van 0 tot 100+ jaar, waarbij er een duidelijk onderscheid wordt gemaakt in crisis en zorg/ondersteuning. De crisisinterventie is gericht op het herstellen van de veiligheid en het zo veel mogelijk normaliseren van de situatie. Binnen 24 uur vindt een (warme) overdracht plaats aan de (jeugd)professionals in het lokale veld, een zorgaanbieder, Veilig Thuis of een plaatsing op een crisisbed.

Het doel is om vanaf medio 2019 het crisismeldpunt en de organisatie voor de crisisinterventies operationeel te hebben. Alle 18 colleges van de gemeenten in West-Brabant zullen begin 2019 op basis van een concreet implementatieplan een besluit moeten nemen over de daadwerkelijke inrichting van het crisismeldpunt 0-100+ en de crisisinterventie.

3.6. Uitstroom vanuit Beschermd Wonen (WMO) naar de Wet Langdurige Zorg (WLZ).

Er is een wetswijziging in voorbereiding die het per 2021 mogelijk zou moeten maken om mensen op basis van psychiatrische problematiek toegang tot de WLZ te verlenen. Tot die tijd wordt deze zorg verleend vanuit de Zorgverzekeringswet en de Wmo.

Op landelijk niveau wordt gesproken over 8500 mensen die over zouden gaan van de Wmo naar de WLZ (op basis van onderzoek door HHM). Dit aantal is nog niet herleid tot regionale aantallen. Wel is aangegeven dat er grote regionale verschillen zijn en dat maakt het lastig om in te schatten welke consequenties deze ontwikkeling voor onze regio zal hebben.

Vanuit de VNG worden bijeenkomsten georganiseerd met de centrumgemeenten beschermd wonen rondom de implementatie van deze wetswijziging. Op dit moment is er met name behoefte aan regionaal overleg tussen partijen, waaronder het CIZ dat het herindicatietraject zal verzorgen.

Op dit moment worden onder andere de budgettaire consequenties in beeld gebracht. Wanneer de mensen die het betreft per 2021 overgaan zal dit gelijk opgaan met een uitname uit het budget beschermd wonen. Daarover is afgesproken dat er achteraf verrekend zal worden op basis van de daadwerkelijke aantallen. Echter, omdat het tarief nog niet bekend is weten wij nu niet welk effect dit heeft op de gemeentelijke begroting en het huidige financiële tekort op beschermd wonen. Wanneer mensen overgaan zal het absolute tekort dalen omdat het aantal cliënten in

beschermd wonen daarmee daalt. Wel is er mogelijk sprake van een relatieve stijging van het tekort, wanneer er voor de uitname van de Wlz gerekend wordt met hogere tarieven dan die wij hanteren voor beschermd wonen.

Zie voor meer informatie: https://vng.nl/files/vng/brieven/2018/definitieve_versie_30_juli_2018_003.pdf

3.7. Vorming integrale toegangen/ Integrale uitvoeringsorganisaties Sociaal Domein

In de verschillende gemeenten wordt gewerkt aan het vormen van een integrale toegang/ een integrale uitvoeringsorganisatie voor het sociaal domein. 2019 wordt hierin voor de (centrum)gemeente Bergen op Zoom een belangrijk leerjaar. De belangrijkste doelstellingen van deze integrale toegangen/ integrale uitvoeringsorganisaties is dat er integraal naar de casuïstiek gekeken wordt. De verwachting is dat door de inwoner écht centraal te stellen er een stuk efficiënter en effectiever gewerkt kan worden. Voor de groep mensen die gebruik maakt van het vangnet, is deze ontwikkeling cruciaal. Juist deze kwetsbare groep zit nog te vaak verstrikt in allerlei regels die op zichzelf gezien logisch zijn, maar compleet onlogisch als je de inwoner centraal stelt en naar het totaal kijkt waar deze inwoner mee te maken krijgt. Als de verwachtingen van deze ontwikkelingen ook daadwerkelijk uitkomen, dan zou de bijv. de Maatschappelijke Opvang en het OGGZ-team veel minder tijd kwijt zijn aan het regelen van uitkeringen, bijzondere bijstand, wmo-indicaties, etc.

3.8. Ontwikkelingen in populatie daklozen.

Zoals elk jaar, is er in het voorjaar van 2018 weer een telling gehouden van het aantal daklozen. Dit voorjaar is het aantal daklozen licht gedaald ten opzichte van vorig jaar (van ongeveer 90 naar ongeveer 80). Wat vooral belangrijk is, is dat ongeveer 75% van de daklozen die in het voorjaar van 2018 in beeld waren, in het voorjaar van 2017 (nog) niet in beeld waren. Dit betekent dus dat er een echt een fors verloop zit in de populatie daklozen. Voor een gedeelte kan dit komen door de gebruikte methodiek. Er is voor gekozen om op een peildatum te onderzoeken wie er in beeld zijn als dakloos bij de Maatschappelijke Opvang en het OGGZ-team. Als iemand op dat moment voor langere tijd opgenomen is/ in detentie zit, wordt hij niet meegerekend in de telling. De belangrijkste verklaring voor het grote verloop is dat er flinke stappen gezet zijn qua uitstroom, door de in hoofdstuk drie genoemde projecten: Housing First, Sober Wonen, de Kade, maar ook het spreekuur bij Stadlander en reguliere plaatsingen bij Beschermd Wonen. Daar staat tegenover dat er een flinke instroom van nieuwe cliënten is. Dit betreft voor een gedeelte mensen met relatief lichtere problematiek die snel weer doorstromen via het spreekuur van Stadlander of via Sober Wonen. Voor een ander gedeelte betreft dit mensen met complexe problematiek, die bijvoorbeeld eerst langdurig opgenomen zijn geweest binnen de GGZ. Voor hen is doorstroming een stuk moeilijker te realiseren.

3.9. Ambulantisering.

Ook in 2019 zullen we de gevolgen van de ambulantisering merken. Mensen worden minder snel opgenomen binnen GGZ of verslavingszorg. Opnames worden ook korter. Daartegenover staat dat het ambulante aanbod verder ontwikkeld wordt, denk hierbij aan de intensivering van bijvoorbeeld Intensive Home Treatment van GGZ WNB. Wat hierin wel zorgen baart is dat uit de ambulantiserings monitor van het Trimbos instituut blijkt dat de afbouw van bedden sneller gaat dan de opbouw van de ambulante teams.

Ook binnen het Beschermd Wonen is er sprake van ambulantisering. Door het juiste ondersteuningsniveau ambulant te organiseren, kan een gedeelte van de mensen die nu een lichte BW- indicatie heeft ook in de wijk wonen. Hierover moeten wel goede afspraken gemaakt worden met de woningcorporaties en alle andere betrokkenen. Binnen de hele ambulantisering is spreiding over wijken en kernen belangrijk. In de praktijk zien we dat met name de goedkope huurwoningen vaak geconcentreerd zijn in bepaalde wijken of kernen. Dit brengt het risico met zich mee dat in die wijken of kernen een concentratie van kwetsbare inwoners ontstaat.

3.10. Huisvesting zwerfjongeren.

Vanuit het veld blijven we signalen krijgen dat het voor zwerfjongeren lastig is om passende woonruimte te vinden. Het aanbod van kleinere goedkopere wooneenheden (is voldoende beschikbaar bij tijdelijke verhuur aanbieders als jongeren aan de voorwaarden van 3 loonstroken/ DUO/ Uitkeringsspecificaties en een dagbesteding kunnen voldoen), het aanbod van kleinere goedkopere wooneenheden bij woningcorporaties is onvoldoende beschikbaar. Dit

maakt het voor de zwerfjongeren die geen loonstroken/DUO/ Uitkeringsspecificaties en geen dagbesteding hebben, extra lastig om snel passende huisvesting te vinden.

4. Doelstellingen en acties voor 2019

4.1 Maatschappelijke Opvang

4.1.1. Borgen Housing First (10 plekken).

De intentie vanuit de gemeenten is om de 10 plekken Housing First als structureel onderdeel van de huisvestingsmogelijkheden te borgen. Dit betekent dat het totale aantal plekken niet wordt uitgebreid, maar dat er een nieuw traject kan starten als er een cliënt doorstroomt naar reguliere Wmo-begeleiding. De indicatie achter de begeleiding wordt dan anders, maar de cliënt kan in dezelfde woning blijven wonen. Met het starten van een nieuw traject voor een nieuwe cliënt, is daarom ook een nieuwe woning nodig. Aangezien we uitgaan van een Housing First-traject van twee jaar, gaat het om ongeveer 10 nieuwe woningen per twee jaar.

Uit het overleg van 26 november met de woningcorporaties is naar voren gekomen dat er vanuit de corporaties behoefte is aan (extra) heldere afspraken. Hier geven we in een gezamenlijk vervolgoverleg uitwerking aan zodat gemeenten, zorgaanbieders en corporaties zich committeren aan een gedragen werkwijze. De benodigde besluitvorming is nu gepland voor het eerste kwartaal van 2019.

Toelichting:

De pilot van Housing First is geëvalueerd in 2018. Hieruit blijkt dat Housing First een belangrijk instrument is om langdurig daklozen te huisvesten. Wat sterk is aan het project, is dat mensen aan de voorkant niet snel uitgesloten worden. Dit is ook nodig, want het probleem van veel langdurig daklozen is juist dat ze aan de voorkant al bij veel opties uitgesloten worden. Hier hangt wel aan vast dat het risico dat iemand uitvalt, groter is dan wanneer je aan de voorkant mensen uitsluit. Housing First is geen wondermiddel wat voor iedereen werkt, maar wel een hele fijne schakel in de huisvestingsmogelijkheden die nu beschikbaar zijn. In de eerste plaats gaat de kwaliteit van leven van de betreffende persoon erop vooruit. In de tweede plaats zijn de (maatschappelijke) kosten van Housing First lager dan wanneer deze mensen dakloos blijven. In de derde plaats neemt in de meeste cases de veroorzaakte overlast beduidend af. Ten slotte draagt Housing First bij aan een duidelijk verbeterde doorstroming in de Maatschappelijke Opvang.

4.1.2. Borgen inzet Sober Wonen (10 plekken).

De intentie vanuit de gemeenten is om Sober Wonen als structureel onderdeel van de huisvestingsmogelijkheden te borgen. Dit betekent dat de huidige groepswoningen worden gehandhaafd en dat er jaarlijks ongeveer 15-20 mensen uitstromen naar een zelfstandige woning (het precieze aantal hangt af van de trajectduur). Hierbij is van belang dat de woningcorporaties zich committeren aan het leveren van de benodigde woningen voor wat betreft de uitstroom uit Sober Wonen. Daarnaast moeten gemeenten zich committeren aan het leveren van de benodigde begeleiding bij uitstroom, en aan het zoveel mogelijk wegnemen van belemmeringen die uitstroom tegengaan (bijv. huurschulden). Naast het borgen van Sober Wonen is ook het doel om de gemiddelde trajectduur af te laten nemen van negen naar zes maanden. Als dit lukt, kunnen er namelijk binnen hetzelfde budget 25% meer mensen geholpen worden. De inschatting is dat dit mogelijk moet zijn omdat het vooral vaak praktische redenen zijn die de uitstroom belemmeren. De besluitvorming over de voortzetting/ borging is gepland voor december 2018.

Uit het overleg van 26 november met de woningcorporaties is naar voren gekomen dat er vanuit de corporaties behoefte is aan (extra) heldere afspraken. Hier geven we in een gezamenlijk vervolgoverleg uitwerking aan zodat gemeenten, WijZijn Traverse en corporaties zich committeren aan een gedragen werkwijze.

Toelichting

Sober Wonen zorgt ervoor dat mensen met relatief lichtere problemen snel door kunnen stromen vanuit de Maatschappelijke Opvang. Dit is positief omdat de situatie van de betreffende persoon duidelijk verbetert, maar ook omdat hierdoor veel meer doorstroom ontstaat in de Maatschappelijke Opvang. De schaarse plekken daar worden dan niet onnodig bezet gehouden door mensen die ook zelfstandig kunnen wonen. Ook financieel gezien is een plek in Sober Wonen beduidend goedkoper dan een plek in de Maatschappelijke Opvang.

4.1.3. Voortzetting spreekuur woningcorporaties.

Het spreekuur van Stadlander bij de Maatschappelijke Opvang en het spreekuur bij het FACT (het team van de GGZ dat ambulante begeleiding biedt) lopen goed. Daarnaast is door de verhuizing van de crisisopvang in Roosendaal nu een goede aansluiting mogelijk op het spreekuur van Alwel Wonen. Het doel is dat ook in 2019 via deze spreekuren dakloze/ kwetsbare mensen geholpen worden bij het vinden van een woning, waardoor ze minder lang gebruik moeten maken van Opvang of waardoor het gebruik van Opvang in sommige gevallen misschien wel overbodig wordt.

4.1.4. Onderzoek naar populatie daklozen in 2019

In het voorjaar wordt de omvang van de populatie dak- en thuislozen in onze regio opnieuw onderzocht. Naast het onderzoeken van de omvang van de populatie proberen we of in het voorjaar van 2019 een stagiair een diepte-onderzoek kan doen naar de populatie dak- en thuislozen.

4.1.5. Voorbereiding + uitvoeren aanbesteding Maatschappelijke Opvang.

Het huidige contract met Wij Zijn Traverse loopt per 2021 af. Voor die tijd moet er een nieuwe aanbesteding plaatsvinden. Omdat vooraf niet zeker is welke partij de Maatschappelijke Opvang per 2021 mag uitvoeren (en er dus ook een kans is dat dit een andere partij is dan de huidige partij), moeten er op tijd gestart worden met de aanbesteding. Op die manier is er voldoende tijd om een eventuele overdracht goed plaats te laten vinden. Daarom wordt in 2019 al gestart met de aanbesteding.

4.1.6. Verbeteren afstemming gemeenten en woningcorporaties.

Het aantal kwetsbare mensen dat gehuisvest moet worden neemt steeds verder toe (bijv. door uitstroom Beschermd Wonen). Tegelijkertijd is er de ontwikkeling richting 2021 dat steeds meer lokaal opgepakt moet worden. Daarom is het van belang om als gemeenten en woningcorporaties zo goed mogelijk af te stemmen over deze groep. Op dit moment spreken we elkaar vaak op momenten dat het mis gaat in casuïstiek of als het misgaat in onderlinge communicatie. Vanuit de gemeenten wordt de behoefte gevoeld om qua afstemming meer aan de voorkant te komen. Uiteraard is, als het gaat om huisvesting van kwetsbare mensen, ook goede afstemming nodig met zorgpartijen.

Het verbeteren van de afstemming zou bijvoorbeeld plaats kunnen vinden door het inplannen van een regulier afstemmingsoverleg (hoeft niet zeer frequent). Een andere optie is om meer in te zetten op een huisvestingsoverleg (meer uitvoerend niveau) waarbij de te huisvesten populatie besproken wordt en waar dan ook besproken kan worden hoe de samenwerking verloopt in de diverse huisvestingsvormen.

In paragraaf 3.3. zijn de zorgpunten van de woningcorporaties benoemd voor wat betreft de concentratie van kwetsbare mensen in wijken en of specifieke complexen. Om met deze zorgpunten aan de slag te gaan is het volgende nodig.

1. Aandacht van gemeenten om in de lange termijn huisvestingsplannen rekening te houden met een goede spreiding van sociale woningbouw over wijken en kernen, waarbij er ook sprake is van een goede spreiding van goedkopere en duurdere sociale woningbouw
2. Een gezamenlijke aanpak van corporaties, gemeenten, zorgaanbieders en andere betrokken partijen om de leefbaarheid in specifieke complexen te vergroten. Hoe dit er exact uitziet, verschilt per gemeente.
3. Meer aandacht van gemeenten en zorginstellingen voor de omgeving waar kwetsbare mensen komen wonen, hierbij is het vergroten van draagvlak van de buurt cruciaal.

4. Goede afstemming tussen gemeente(n), corporatie(s) en zorginstelling(en) bij de plaatsing van cliënten. Hiervoor zou het hierboven genoemde huisvestingsoverleg gebruikt kunnen worden. Dit zou ook kunnen door korte lijnen te organiseren tussen de betrokkenen.

4.1.7. Inzet op Nazorg na detentie.

Vanuit het Zorg- en Veiligheidshuis wordt de taak 'Nazorg na detentie' uitgevoerd. Onder de regie van het Zorg- en Veiligheidshuis wordt begin 2019 uitgezocht welke stappen/ maatregelen noodzakelijk zijn om het recidive-cijfer omlaag te krijgen. Nu is dit in onze regio, net als het landelijk gemiddelde, rond de 70%. Er ligt een belangrijke link tussen detentie en dakloosheid. Een aanzienlijk gedeelte van de mensen die gebruik maakt van de nachtopvang heeft ook een link met detentie. Als door een verbeterde inzet in de gevangenis voorkomen kan worden dat mensen zonder inkomen en zonder zorg op straat komen te staan, is de verwachting dat het recidive-cijfer ook omlaag gaat. Mogelijk kan ook via die lijn in een aantal gevallen dakloosheid worden voorkomen.

4.1.8. Financiering SPOR 2019.

De SPOR functioneert goed en zorgt ervoor dat mensen met verward gedrag, die geen strafbaar feit gepleegd hebben, niet meer onnodig in de politiceel worden opgevangen. De SPOR is daarmee een essentieel onderdeel in het plan van aanpak van de problematiek van mensen met verward gedrag.

Eind november 2018 is duidelijk geworden dat de nieuwe financiering van de crisis GGZ, ook wel bekend onder de naam 'de generieke module' is uitgesteld van 2019 naar 2020. Dit heeft direct gevolgen voor de financiering van de SPOR, omdat de verwachting was dat de SPOR in zijn totaliteit meegenomen zou worden in deze generieke module. Feitelijk betekent dit dat er op hele korte termijn actie nodig is om de SPOR per 1 januari 2019 open te houden. Ook wordt de mogelijkheid onderzocht om voor het jaar 2019 opnieuw een ZonMW subsidie aan te vragen.

De zorgverzekeraars hebben aangegeven hun bijdrage voor het jaar 2019 gelijk te willen houden aan het jaar 2018.

4.2 Zwerfjongeren

4.2.1. Aansluiten 18- en 18 +

Er liggen nog steeds knelpunten in de aansluiting van 18- naar 18 +. Het is onze regio nog onvoldoende gelukt om maatregelen te nemen die deze overgang soepeler laten verlopen. Veel zwerfjongeren hebben een achtergrond in de jeugdzorg, dus hier ligt een belangrijke sleutel om preventief inzet te plegen om het aantal zwerfjongeren terug te dringen. Vorig jaar is afgesproken dat 2017 vooral het jaar van de inventarisatie was en dat in 2018 de maatregelen genomen zouden worden. In de praktijk is er echter in 2018 ook vooral geïnventariseerd. Hoewel dat zinvolle inzichten heeft opgeleverd, ontbreekt het nog aan echt concrete actie.

De doelstelling op dit onderwerp voor het jaar 2019 is als volgt:

Concrete actie op de twee grootste knelpunten:

1. Het is geregeld dat jongeren voor hun 18 verjaardag een uitkering aan kunnen vragen als zij in de jeugdzorg zitten. Hierdoor ontstaan er geen problemen rondom wachttijd en is in ieder geval het onderdeel 'inkomen' getackeld. Daarnaast is geregeld dat jongeren die uit de jeugdzorg komen en zelfstandig gaan wonen als ze net 18 zijn, actief gewezen worden op het feit dat er mogelijkheden zijn voor een aanvullende uitkering als ze huur moeten betalen.
2. Het is geregeld dat voor elke jeugdzorgaanbieder ondubbelzinnig duidelijk is welke activiteiten zij moet ondernemen om jongeren voor te bereiden op het einde van het jeugdzorgtraject. Dit wordt vastgelegd in contracten en daarna ook gemonitord op naleving.

Daarnaast wordt in 2019 uitvoering gegeven aan alle oplossingsrichtingen die nu in de knelpuntennotitie (op het niveau van de 9 gemeenten in West-Brabant zijn weergegeven).

De regie op het aanpakken van de knelpunten ligt bij het overleg van de 'managers Jeugd' van de negen gemeenten in West-Brabant-West.

4.2.2. Inzet op zwerfjongeren.

De intentie van de gemeenten is om voor het jaar 2019 subsidie te verlenen aan WijZijn Traverse en aan Stichting Twist voor het uitvoeren van de aanpak van de zwerfjongerenproblematiek.

Daarnaast is het doel om in 2019 veel praktische knelpunten (bijv. in de aansluiting tussen Wmo en Participatiewet) bij de gemeenten te ondervangen, bijvoorbeeld door de integrale toegangen/ integrale uitvoeringsorganisaties. De jongere zelf moet daarbij centraal staan in de aanpak. Het voorkomen van schulden en hulp bij het oplossen is hier ook een onderdeel van.

Tenslotte willen we graag in 2019 samen met Stichting Twist een concept uitwerken waarin op een innovatieve wijze aan de slag gegaan wordt met een groep jongeren, waar de gemeente verantwoordelijk voor is, maar die nu net niet helemaal in het kader van de Wmo- passen en die ook net niet helemaal in het kader van de participatiewet passen. In dit concept is ook aandacht voor studie/ werk/ werkervaringsplaatsen/ diploma's etc.

4.3 Verslavingszorg

De intentie van de gemeente is om aan Novadic Kentron opnieuw een subsidie te verlenen voor verslavingspreventie. Vanuit het OGGZ-team komt regelmatig het signaal dat de toeleiding naar (zorgverzekeringswet gefinancierde) verslavingszorg moeizaam verloopt. In 2019 gaan we aan de slag, ook met de zorgverzekeraars om hier betere afspraken over te maken. Novadic Kentron zet in 2019 1 FTE extra in vanuit de Zorgverzekeringswet om aansluiting te krijgen met het FACT.

4.4 Openbare Geestelijke Gezondheidszorg

In 2019 gaan we aan de slag om de werkdruk bij het OGGZ-team te verlagen. Hiervoor moet eerst uitgezocht worden welke maatregelen noodzakelijk zijn. Hierbij zal kritisch ook kritisch gekeken worden naar de instroom van casuïstiek. Het OGGZ-team voert nu namelijk taken uit, waar ze wel goed in zijn, maar waar ze niet voor betaald krijgen.

4.5 Sociale Zaken: ISD/ Werkplein

De groep dak- en thuislozen krijgt in 2019 speciale aandacht in de uitvoeringsorganisatie Sociaal Domein (USD) van Bergen op Zoom. Een procesregisseur binnen de USD zal zich specifiek op deze doelgroep richten. Het komende jaar zal daarmee ervaring opgedaan worden om zo tot een soepele werkwijze te komen. De verwachting is dat de inzet van deze procesregisseur de hulpverleners in het veld en de cliënten een hoop werk en frustraties zal besparen omdat de geboden ondersteuning meer rekening houdt met de omstandigheden van de cliënt.

Omdat veel knelpunten die worden ervaren gelden voor meerdere doelgroepen die vallen onder het Regionaal Kompas is in overleg met de ISD een ontwikkelagenda opgesteld die in 2019 verder wordt uitgewerkt. Dit moet leiden tot werkafspraken en indien nodig aanpassingen in het beleid waarmee wordt voorkomen dat mensen dakloos raken of niet kunnen doorstromen naar een eigen woning als gevolg van problemen rond het inkomen.

4.6 Beschermd Wonen/ centrumgemeenteconstructie

4.6.1. Beschermd Wonen Project de Kade

In december 2018 vindt besluitvorming plaats over de voorzetting van het project aan de Kade. Omdat de resultaten uit de evaluatie er goed uit zien, staat de gemeente in beginsel positief tegenover verlenging. Hierbij moet er nog wel met GGZ WNB gesproken worden over de randvoorwaarden.

4.6.3. Vormgeven van transformatie Beschermd Wonen.

Inmiddels is duidelijk geworden dat de regio Bergen op Zoom een compensatie van 80% van het tekort op Beschermd Wonen krijgt. De overige 20% moet door de gemeenten en de samenwerkende partijen zelf opgelost worden.

In 2018 zijn er beheersmaatregelen opgesteld om het tekort terug te dringen en voorbereidingen getroffen om in gesprek te gaan met de keten over de verdere uitwerking van de transformatie. Met de woningcorporaties en de ISD zijn daarover de eerste gesprekken gevoerd. Met zorgaanbieders en de centrumgemeenten in Brabant loopt deze dialoog al vanaf de zomer 2018. De beheersmaatregelen blijven in 2018 van kracht en worden waar nodig uitgebreid. Echter, omdat er vanuit wordt gegaan dat vanaf het ingangsmoment van het nieuwe verdeelmodel onze regio er financieel gunstiger voor komt te staan moet voorkomen dat nu voorzieningen (onnodig) worden afgebroken. In 2019 wordt daarom gefocust op het vormgeven van de transformatie, met name gericht op meer doorstroming vanuit Beschermd Wonen. Wanneer het in 2019 lukt om cliënten die er klaar voor zijn om zelfstandig te gaan wonen duurzaam te huisvesten ontstaat er weer ruimte om mensen op te vangen die de ondersteuning het meest nodig hebben. Hierbij moet er wel aandacht zijn voor de door de woningcorporatie genoemde zorgen.

De zorgaanbieders hebben aangegeven dat 65 mensen binnen nu en een jaar klaar zijn om de overstap naar zelfstandig wonen te kunnen maken, mits aan de randvoorwaarden van voldoende inkomen en de juiste begeleiding wordt voldaan. Dit aantal geldt voor de gemeenten Bergen op Zoom, Roosendaal, Rucphen, Halderberge, Steenbergen en Woensdrecht (dit zijn de regiogemeenten die vallen onder het gebied waar Bergen op Zoom als centrumgemeente verantwoordelijk voor is).

Naast het actief op gang brengen van de uitstroom, wordt in 2019 (opnieuw) de instroom geanalyseerd om uit te zoeken of daar nog mogelijkheden voor beheersmaatregelen zitten.

4.6.2. Monitoring

Eind 2018 wordt overgestapt op een nieuw informatiesysteem voor de Wmo- in Bergen op Zoom. In dit nieuwe systeem wordt ook het Beschermd Wonen bijgehouden. Met behulp van dit nieuwe systeem wordt het mogelijk om meer beleidsinformatie te verkrijgen waardoor er strakker gemonitord kan worden op de aantallen. Dit is ook nodig voor het terugdringen van het tekort.

4.6.4 Samenwerking

In 2019 willen we de samenwerking met de andere Brabantse centrumgemeenten voort blijven zetten. Daarnaast gaan we in 2019 ook aan de slag met de andere omliggende regio's: Zeeland en Dordrecht. Met hen willen we afspraken maken over buitenregionale instroom.

4.6.5 Overig

In de overeenkomsten met de aanbieders ligt de afspraak besloten om in overleg een nadere invulling van de resultaatmeting vorm te gaan geven in de contractperiode 2019 – 2021. Een vervolgstap daarbij is om hier concrete doelstellingen per aanbieder aan te koppelen met betrekking tot door- en uitstroom van cliënten.

5. Cijfers.

Onderwerp	2014	2015	2016	2017	2018 (1 ^e drie kwartalen)	Extrapolatie naar heel 2018
Aanmeldingen Maatschappelijke Opvang	355	438	409	418	343	457
Hulpvragen bij Novadic Kentron	1039	949	822	713	599	799
Meldingen Meldpunt Zorg- en overlast	253	375	253	186	147	196
Overlast dak- en thuislozen	233	204	318	328	198	264
Meldingen verwarde personen (E33 meldingen)	510	356	826	968	728	970
Huisuitzettingen	135	92	102	61	42	56
Aanvragen/ toekenningen voorrangsregeling	49/39 (incl sept-dec 2013)	37/32	40/35	40/31	47/38	52/44 (definitief)
Aanmeldingen OGGZ-team	Nvt	Nvt	365	795	648	864
Aantal cliënten in Beschermd Wonen (peildatum november)	nvt	214	283 ²	321 ³	356 ⁴	n.v.t.

² Dit betreft een aantal op een peildatum in december 2016

³ Dit betreft een aantal op een peildatum in september 2017

⁴ Dit betreft een aantal op een peildatum in oktober 2018